

## **Generalinė konferencija**

38-oji sesija, Paryžius, 2015 m.

38 C/24

2015 m. lapkričio 11 d.

Originalas: anglų kalba

## **REKOMENDACIJA DĖL DOKUMENTINIO PAVELDO, ĮSKAITANT SKAITMENINĮ, IŠSAUGOJIMO IR PRIEIGOS**

### **SIŪLOMA REZOLIUCIJA**

10. Generalinė konferencija gali pageidauti priimti tokią rezoliuciją:

*Generalinė konferencija,*

*išnagrinėjusi* dokumentą 38 C/24,

*pakartodama,* jog esama poreikio parengti Rekomendaciją kaip dokumentinio paveldo, įskaitant skaitmeninį, išsaugojimo ir prieigos standartus nustatantį dokumentą,

*pripažindama,* kad toks standartus nustatantis dokumentas galėtų būti esminė priemonė politikos kryptims ir strategijoms šioje srityje suderinti bei tarptautiniam bendradarbiavimui stiprinti ir visuomenės informuotumui apie dokumentinio paveldo apsaugos iššūkius didinti,

*dėkodama* Generalinei direktorei už svarias pastangas tęsti konsultacijas ir siekti sutarimo dėl siūlomų rekomendacijų,

1. *Vertina* valstybių narių ir tarptautinių partnerių organizacijų įnašą į konsultacijų eigą ir paramą, suteiktą UNESCO organizacijai vykdant šią svarbią užduotį;

2. *Nusprendžia* priimti Rekomendaciją dėl dokumentinio paveldo, įskaitant skaitmeninį, išsaugojimo ir prieigos, pateikiamą šios rezoliucijos Priede;

3. *Rekomenduoja* valstybėms narėms inicijuoti atitinkamus veiksmus, skirtus šios naujos priemonės pritaikymui savitiems kontekstams ir plačiai jos sklaidai savo nacionalinėse teritorijose; sudaryti sąlygas jos įgyvendinimui kuriant ir vykdant palankią politiką, strategijas ir įstatymus, stebėti jos poveikį;

4. *Nusprendžia,* kad apie šios Rekomendacijos įgyvendinimo veiksmus valstybės narės turės atsiskaityti ketverių metų periodiškumu.

38 C/24

Priedas

**PRIEDAS  
JUNGTINIŲ TAUTŲ ŠVIETIMO,  
MOKSLO IR KULTŪROS ORGANIZACIJA**

**PASAULIO ATMINTIES IŠSAUGOJIMAS –  
UNESCO REKOMENDACIJA DĖL DOKUMENTINIO PAVELDO, ĮSKAITANT  
SKAITMENINĮ, IŠSAUGOJIMO IR PRIEIGOS**

**PREAMBULĖ**

Jungtinių tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacija, 2015 m. lapkričio 11 d. Paryžiuje susirinkusi į trisdešimt aštuntąją sesiją,

**laikydama**, kad dokumentai, sukurti ir visais analoginiais bei skaitmeniniais pavidalais bėgant laikui išsaugoti laike ir erdvėje, yra pagrindinė žinių kūrimo ir išraiškos priemonė, daranti įtaką visoms žmonijos civilizacijos sritims ir tolesnei jos pažangai,

**taip pat laikydama**, kad dokumentinis paveldas užfiksuoja žmogaus minties ir įvykių, kalbų, kultūrų, tautų ir jų pasaulio supratimo raidą,

**pabrėždama** dokumentinio paveldo svarbą skatinant keitimąsi žiniomis vardan geresnio supratimo ir dialogo, siekiant skatinti taiką ir pagarbą laisvei, demokratijai, žmogaus teisėms ir orumui,

**atkreipdama dėmesį**, kad dokumentinio paveldo raida sudaro sąlygas tarpkultūriniam švietimui ir asmeniniam tobulėjimui, mokslo ir technologijų pažangai ir yra lemiamos svarbos vystymosi šaltinis,

**tuo pat metu manydama**, kad dokumentinio paveldo išsaugojimas ir ilgalaikė jo prieiga stiprina esminių nuomonės, išraiškos ir informacijos laisvių, kaip žmogaus teisių įtvirtinimą,

**taip pat manydama**, kad suteikiant visuotinę dokumentinio paveldo prieigą, turi būti paisoma tiek teisėtų teisių turėtojų interesų, tiek viešojo intereso tokį paveldą išsaugoti bei turėti galimybę juo pasinaudoti,

**pripažindama**, kad istorijos ir kultūros aspektai, egzistuojantys dokumentinio paveldo forma, gali nebūti patogiai pasiekiami,

**taip pat pripažindama**, kad laikui bėgant reikšmingos dokumentinio paveldo dalys buvo prarastos dėl stichinių nelaimių arba žmogaus sukeltų katastrofų arba tampa neprieinamos dėl sparčios technologinės kaitos, ir **pabrėždama**, kad nesant reikiamų įstatymų, stabdomos atminties institucijų pastangos priešintis negrįžtamam šio paveldo praradimui ir nuskurdimui,

**prisimindama**, kad atsiliepdama į šį iššūkį, 1992 m. UNESCO sukūrė Pasaulio atminties programą, siekdama geriau informuoti apie pasaulio dokumentinį paveldą ir pasirūpinti jo apsauga bei visuotine ir pastovia prieiga,

**atsižvelgdama** į sparčią technologijų raidą bei iššūkius, kylančius siekiant sukurti modelius ir procesus, kurie įgalintų išsaugoti skaitmeninio paveldo objektus, įskaitant kompleksinius, tokius, kaip multimedijų kūriniai, interaktyvios hipermedijos, prijungties dialogai bei dinaminių duomenų objektai iš kompleksinių sistemų, mobilus turinys bei ateityje atsirasantys formatai,

**taip pat atsižvelgdama** į tarptautinius standartus nustatančius dokumentus bei kitas aktualias sutartis ir deklaracijas, pateikiamas Priede,

**turėdama omenyje**, kad valstybėms, bendruomenėms ir individams būtina imtis atitinkamų priemonių dokumentinio paveldo apsaugai, išsaugojimui, prieigai ir jo vertei sustiprinti,

trisdešimt septintoje sesijoje nusprendusi, kad šis klausimas turi būti išdėstytas Rekomendacijoje valstybėms narėms,

2015 m. lapkričio 11 d. priima šią Rekomendaciją:

## **APIBRĖŽTYS**

Šioje Rekomendacijoje **dokumentu** laikomas objektas, sudarytas iš analoginio arba skaitmeninio informacinio *turinio* ir *laikmenos*, kurioje jis tarpsta. Jis gali būti išsaugomas ir paprastai yra kilnojamas. Turinį gali sudaryti ženklai arba kodai (tokie, kaip tekstas), vaizdai (statiniai arba judantys) ir garsai, kuriuos galima nukopijuoti arba perkelti kitur. Laikmena gali pasižymėti svarbiomis estetinėmis, kultūrinėmis arba techninėmis savybėmis. Turinio ir laikmenos santykis gali būti nuo atsitiktinio iki integralaus.

**Dokumentinį paveldą** sudaro atskiri dokumentai arba dokumentų grupės, turinčios reikšmingą ir tvarią vertę bendruomenei, kultūrai, šaliai arba apskritai žmonijai, kurių sumenkėjimas arba praradimas būtų pavojingas nuskurdimas. Šio paveldo reikšmė gali atsiskleisti tik laiko tėkmėje. Pasaulio dokumentinis paveldas yra visuotinės svarbos ir atsakomybė už jį tenka visiems, jis turi būti pilnai išlaikytas ir išsaugotas visiems, rodant deramą pagarbą ir pripažįstant kultūrinius papročius ir realybę. Jis turi būti be kliūčių prieinamas visiems nuolatinei ir pakartotinai panaudai. Jis suteikia priemones visuomenės, politinei, kolektyvinei ir asmeninei istorijai suprasti. Jis gali tapti gero valdymo ir tvaraus vystymosi ramsčiu. Dokumentinis paveldas atspindi kiekvienos valstybės atmintį ir tapatybę, ir taip prisideda nustatant jos vietą pasaulio bendruomenėje.

**Atminties institucijos** gali apimti archyvus, bibliotekas, muziejus ir kitas švietimo, kultūros ir tyrimų organizacijas, tačiau jomis neapsiriboja.

## **1. DOKUMENTINIO PAVELDO NUSTATYMAS**

1.1 Valstybės narės skatinamos padėti savo atminties institucijoms, kuriant atrankos, kaupimo ir išsaugojimo politiką, atliekant tyrimus ir teikiant konsultacijas, vadovaujantis tarptautiniu mastu nustatytais ir apibrėžtais dokumentiniam paveldui jų teritorijoje taikomais standartais. Dokumentai, fondai ir kolekcijos turi būti tvarkomi tokiu būdu, kuris užtikrintų jų išsaugojimą ir prieigą bėgant laikui bei priskirtų atradimo priemones, įskaitant katalogavimą ir metaduomenis.

1.2 Dokumentinio paveldo atrankos, įgijimo ir atmetimo politika, mechanizmai ir kriterijai turi būti formuojami atminties institucijų, derinant su pilietine visuomene ir atsižvelgiant ne tik į svarbiausius dokumentus, bet ir į jų kontekstinę medžiagą, įskaitant ir socialinius tinklus. Atrankos kriterijai turi būti nediskriminuojantys ir aiškiai apibrėžti. Atranka turi būti vykdoma nešališkai proporcingai žinių sričių, meninės išraiškos ir istorinių periodų atžvilgiu. Dėl natūraliai laikino skaitmeninių dokumentų pobūdžio, sprendimus dėl jų išsaugojimo gali tekti daryti jų kūrimo metu arba prieš tai.

1.3 Valstybės narės yra skatinamos nustatyti konkretų dokumentinį paveldą, kurio išlikimui gresia kilti arba yra kilęs neišvengiamas pavojus ir atkreipti kompetentingų įstaigų, galinčių imtis tinkamų išsaugojimo priemonių, dėmesį. Jos turėtų remti ir stiprinti savo atitinkamas atminties institucijas ir, tais atvejais, kur tai praktiškai įmanoma ir tinkama, skatinti tyrėjų bendruomenės ir privačius savininkus rūpintis savu dokumentiniu paveldu vardan viešojo intereso. Taip pat valstybinės bei privačios institucijos turėtų užtikrinti profesionalią savo pačių sukurtų dokumentų priežiūrą.

1.4 Valstybės narės turėtų skatinti reikšmingo dokumentinio paveldo nustatymą ir jo nominavimą įrašymui į nacionalinį, regioninį arba tarptautinį Pasaulio atminties registrus kaip priemonę visuomenės informuotumui didinti.

1.5 Valstybės narės kviečiamos parengti mokymų ir gebėjimų didinimo schemas, tinkamas dokumentinio paveldo nustatymui, išsaugojimui ir prieigai užtikrinti.

## **2. DOKUMENTINIO PAVELDO IŠSAUGOJIMAS**

2.1 Dokumentinio paveldo išsaugojimas apima bet kokio pobūdžio prevencines ir atstatomasias technikas, priemones, procedūras ir technologijas, kuriomis siekiama išsaugoti dokumentus ir juose esančią informaciją.

2.2 Išsaugojimas yra nenutrūkstamas procesas, reikalaujantis tiek analoginių, tiek skaitmeninių objektų priežiūros, ir gali būti sustiprintas tyrimų, technologijų ir mokslo. Analoginės laikmenos turi išlikti ten, kur jos turi tęstinę vertę kaip autentiški originalai, artefaktai arba informaciją pernešantys objektai. Skaitmeninių dokumentų atveju pageidautina veiksmų ir intervencijos imtis prieš sukūrimo ir įsigijimo momentą, siekiant optimizuoti tolesnę priežiūrą, sumažinti kainą ir užtikrinti tinkamą rizikos valdymą. Toliau bendradarbiavimas skatinamas tarp vyriausybių, atminties institucijų ir privataus sektoriaus.

2.3 Taikant išsaugojimo priemones, privalu vadovautis integralumo, autentiškumo ir patikimumo principais. Konkrečios priemonės ir veiksmai turėtų atitikti tarptautinius įstatymus ir

rekomendacijas, gaires, geriausią praktiką bei atminties institucijų sukurtus arba jų taikomus standartus. Pasaulio atminties programa turėtų tapti standartų sklaidos ir keitimosi geriausia praktika platforma.

2.4 Valstybės narės skatinamos suformuluoti informuotumo didinimo ir gebėjimų stiprinimo priemonės bei politiką kaip kertines išsaugojimo sąlygas, įskaitant tyrimų skatinimą bei dokumentinio paveldo specialistų mokymą, sukuriant tam reikalingą infrastruktūrą. Šios priemonės turėtų apimti geriausias kuratorystės praktikas, esamas ir besirandančias technologijas, techninės ekspertizės įgūdžius ir esmines kompetencijas susijusių tyrimų, mokslo, technologijų ir inžinerijos srityse, taip didinant informuotumą apie savalaikių išsaugojimo veiksmų būtinumą nuolat besikeičiančioje aplinkoje.

2.5 Galimai teisėtai egzistuojantys tam tikros dokumentinio paveldo dalies prieigos suvaržymai neturėtų sutrukdyti arba apriboti atminties institucijų galimybės imtis išsaugojimo veiksmų. Valstybės narės raginamos neišleisti iš akių šios aplinkybės įgyvendinant šią Rekomendaciją ir peržiūrint atitinkamus šalies įstatymus.

2.6 Valstybės narės, kurių atminties institucijose esama kolekcijų, kilusių iš kitų valstybių arba joms svarbių, skatinamos pasidalinti tokio paveldo skaitmeninėmis programomis ir kopijomis su tomis šalimis.

2.7 Valstybės narės turėtų skatinti nuoseklų gerosios praktikos ir išsaugojimo standartų taikymą atminties institucijose, įskaitant rizikos, tokios kaip dokumentų nusidėvėjimas arba vagystė, valdymą, bei investicijas į atitinkamą techninę infrastruktūrą. Tam gali reikėti koordinavimo šalies mastu ir užduočių tarp atminties institucijų pasidalijimo, atsižvelgiant į jų esamus vaidmenis, stipriąsias savybes ir atsakomybes.

2.8 Valstybės narės skatinamos remti atminties institucijų dalyvavimą tarptautinių išsaugojimo standartų kūrimu. Be to valstybės šalys kviečiamos skatinti atminties institucijas megti ryšius su atitinkamomis profesinėmis asociacijomis, siekiant tiek sustiprinti, tiek pasidalinti techninėmis žiniomis ir prisidėti prie nenutrūkstamo tarptautinių standartų tobulinimo.

2.9 Valstybės narės kviečiamos paremti akademinį programų, skirtų skaitmeniniam išsaugojimui sukūrimą, taip pat nacionalinio, regioninio ir tarptautinio lygmens tinklų veiklą, siekiant efektyviau įgyvendinti Pasaulio atminties programą ir paskatinti UNESCO valstybių narių keitimąsi patirtimi vadovaujantis geriausios praktikos modeliais.

### **3. DOKUMENTINIO PAVELDO PRIEIGA**

3.1 Valstybės narės skatinamos suteikti atminties institucijoms reikiamą teisinį pagrindą ir užtikrinti joms nepriklausomybę, būtiną tokiam dokumentinio paveldo išsaugojimui ir prieigos sukūrimui, kuris laiduotų visuomenės pasitikėjimą atrinktos medžiagos apimtimi bei jos išsaugojimo būdu. Prieigos suteikimas yra regimas išsaugojimui skiriamų viešųjų išlaidų įrodymas ir pateisinimas.

3.2 Valstybės narės raginamos skatinti ir palengvinti maksimalią prieigą prie dokumentinio paveldo bei jo panaudą, įgalindamos atminties institucijas, vadovaujantis tarptautiniais geriausios praktikos standartais, parengti tikslius šiuolaikiškus duomenų katalogus ir susiradimo priemonės, visiems asmenims nešališkai teikti originalių dokumentų prieigos paslaugą, jeigu tai būtina tyrimams, pasiūlyti interneto ir žiniatinklio leidinius ir portalus, elektroninį ir skaitmenizuotą turinį. Be to, valstybės narės skatinamos padėti atminties institucijoms vystyti tarptautinius prieigos ir panaudos standartus, grindžiamus jau pripažintais suderinamumą laiduojančiais standartais. Kai įmanoma, turinys turi būti struktūrizuotas, nuskaitomas mašina ir pritaikytas jungtims.

3.3 Dokumentinio paveldo prieigos kelių gausėja vystantis informacijos ir komunikacijos technologijoms ir plėtojantis visuotiniams atminties institucijas bei jų partnerius jungiantiems tinklams. Valstybės narės turėtų skatinti ir remti viešinimo programas, kaip antai parodas, išvažiuojamuosius pristatymus, radijo ir televizijos laidas, leidinius, plataus vartojimo produktus, prijungties duomenų srautus, socialinius tinklus, paskaitas, edukacines programas, specialius renginius ir turinio skaitmeninimą parsiųntimui.

3.4 Dokumentinio paveldo prieigai skirtoms programoms gali padėti partnerystės, įskaitant ir viešas – privačias. Valstybės narės kviečiamos skatinti tokius susitarimus, jeigu jie daromi atsakingai ir nešališkai.

3.5 Tais atvejais, kai siekiant privatumo, žmonių saugos, saugumo, konfidencialumo ar dėl kitų teisėtų priešasčių reikalingi dokumentinio paveldo prieigos apribojimai, jie turi būti aiškiai apibrėžti, pateikti ir taikomi ribotą laiką. Jie turi remtis atitinkamais nacionaliniais įstatymais arba reglamentais numatant apeliacijų dėl tokių sprendimų mechanizmus.

3.6 Atnaujinant arba priimant naujus įstatymus, reglamentuojančius dokumentinio paveldo prieigą, valstybės narės turėtų apsvarstyti tokios prieigos padidinimo poreikį, nepažeidžiant teisėtų teisių turėtojų interesų. Valstybės narės skatinamos išplėsti šią viešą prieigą, suteikiant ją šalims, su kuriomis jas sieja bendras dokumentinis paveldas.

3.7 Valstybės narės kviečiamos sustiprinti savo dokumentinio paveldo matomumą ir prieinamumą, kur tinkama, viešinant Pasaulio atminties programą ir platinant jos leidinius, investuojant į turinio skaitmeninimą prieigos tikslais. Valstybės narės turėtų remti ir skatinti viešojo naudojimo prieigą, ir kur įmanoma, skatinti diegti atvirąjį licencijavimą bei atvirosios prieigos sprendimus.

## **4. POLITINĖS PRIEMONĖS**

4.1 Valstybės narės yra skatinamos laikyti savo dokumentinį paveldą neįkainojama vertybe ir šį požiūrį taikyti nacionaliniuose įstatymuose, plėtos politikoje ir darbotvarkėse. Be to, jos skatinamos pripažinti ilgalaikį naujų investicijų poreikį, šias investicijas skiriant įvairių tipų analoginių originalų išsaugojimui, skaitmeninei infrastruktūrai ir įgūdžiams formuoti bei adekvačiai atminties institucijų paramai.

4.2 Taip pat nacionalinio paveldo politikos kontekste valstybės narės skatinamos pažvelgti į atminties institucijų reikmes plačiau, negu siekia praktiniai infrastruktūros klausimai, paskatinti logišką partnerystę bei išlaidų pasidalinimą kartu su kitais subjektais, kartu naudojantis patalpomis, procesais ir paslaugomis.

4.3 Vertingas kolekcijas turinčioms privačioms, vietos institucijoms bei individams reikalingas visuomenės paskatinimas ir parama bei atitinkamas matomumas nacionaliniuose kataloguose.

4.4 Valstybės narės turėtų gerinti prieigą prie dokumentinio paveldo, skatindamos naujų mokymo apie dokumentinį paveldą, jo tyrinėjimo formų bei priemonių vystymąsi bei viešą panaudą.

4.5 Valstybės narės skatinamos vadovautis įtraukiamo dalyvavimo principu ir įstatymus bei politiką panaudoti stabilios ir įgalinančios aplinkos kūrimui, taip motyvuojant rėmėjus, fondus bei kitas trečiąsias šalis remti atminties institucijas ir kartu investuoti į dokumentinio paveldo išsaugojimą, prieinamumą ir naudojimą viešojo intereso vardan.

4.6 Valstybės narės skatinamos periodiškai peržiūrėti autorių teisių kodus ir privalomųjų egzempliorių režimus, siekiant užtikrinti, kad šie būtų, su apribojimais ir išimtimis, visiškai veiksminga priemonė dokumentinio paveldo visomis jo formomis išsaugojimui ir prieigai. Valstybių narių įstatymų stiprinimas ir harmonizavimas bei politikos suvienijimas taip pat sustiprintų tokį veiksmingumą.

4.7 Tais atvejais, kai dokumentinio paveldo išsaugojimui ir prieigai reikalinga programinė įranga arba kita patentuota technologija, kuriai netaikomos autorių teisių išimtys, valstybės narės skatinamos palengvinti prieigą prie patentų kodų, raktų ir neužrakintų technologijos versijų nepelno pagrindais.

4.8 Tam, kad palengvintų optimalų keitimąsi duomenimis, valstybės narės turėtų skatinti visuotinai pripažintos atviro šaltinio programinės įrangos bei standartizuotų sąsajų vystymą ir panaudą skaitmeninio dokumentinio paveldo tvarkymui, ir siekti bendradarbiavimo su programinės įrangos ir kompiuterinės technikos kūrėjais dėl duomenų ir turinio iš patentuotų technologijų atrinkimo galimybių. Šių šalių atminties institucijos taip pat turėtų siekti dirbti pagal tarptautiniu mastu standartizuotus bei tarpusavyje sukeičiamus katalogavimo metodus ir standartus.

4.9 Valstybės narės kviečiamos palaikyti ir kurti dokumentinio paveldo būklę lemiančią politiką ir iniciatyvas, įskaitant ir dokumentinio paveldo, įrašyto į Pasaulio atminties registrus, būklės stebėjimą.

4.10 Valstybės narės skatinamos prisidėti prie Pasaulio atminties programos ir kitų paveldo programų sinergijos kūrimo, taip užtikrinant tolesnę veiksmų darną.

## **5. NACIONALINIS IR TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS**

5.1 Atsižvelgdamos į būtinybę intensyvinti nacionalinį ir tarptautinį bendradarbiavimą bei mainus, ypač telkiant žmogiškuosius ir materialiuosius išteklius tam, kad palengvinti dokumentinio paveldo tyrimus, apsaugą ir išsaugojimą, valstybės narės turėtų remti keitimąsi tyrimų duomenimis, leidiniais ir informacija, specialistų ir jų mokymo bei įrangos mainus. Jos turėtų skatinti organizavimą susirinkimų, kursų ir darbo grupių, skirtų konkrečioms temoms, įskaitant tokias, kaip katalogavimas, rizikos valdymas, dokumentinio paveldo, kuriam gresia pavojus, nustatymas, ir šiuolaikiniai tyrimai.

5.2 Valstybės narės turėtų skatinti bendradarbiavimą su tarptautinėmis ir regioninėmis profesinėmis asociacijomis, institucijomis ir organizacijomis, susijusiomis su dokumentinio paveldo išsaugojimu ir prieiga, siekiant įgyvendinti dvišalius arba daugiašalius tyrimų projektus ir skelbti direktyvas bei politikos ir geriausios praktikos modelius.

5.3 Valstybės narės raginamos palengvinti keitimąsi dokumentinio paveldo kopijomis tarp šalių kai šie dokumentai susiję su tų šalių kultūra, bendra istorija arba paveldu, ir kopijomis kitokio įvardyto dokumentinio paveldo, ypač jam esant bendros ir painios istorinės prigimties arba išsisklaidžiusių originalių dokumentų atkūrimo pagrindu, kai šie dokumentai kitoje šalyje yra tapę saugojamu objektu. Apsikeitimas kopijomis neturės jokios įtakos originalų nuosavybei.

5.4 Pagal galimybes, valstybės narės turėtų imtis visų tinkamų priemonių savo dokumentiniam paveldui apsaugoti nuo visų jam kylančių žmogaus sukeltų ir stichinių pavojų, įskaitant ir ginkluotų konfliktų keliamus pavojus. Taip pat jos turėtų susilaikyti nuo veiksmų, kurie galėtų pakenkti dokumentiniam paveldui, esančiam šios arba kitų valstybių teritorijoje, sumažinti jo vertę arba apsunkinti jo sklaidą ir panaudą.

5.5 Valstybės narės skatinamos dalyvauti tarptautiniame bendradarbiavime apsaugant dokumentinį paveldą, kuriam gresia pavojus, skaitmeninimo arba kitomis priemonėmis, to paprašius kitai valstybei narei.

5.6 Valstybės narės raginamos stiprinti bendradarbiavimą su Pasaulio atminties programa per savo atminties institucijas, kai to reikia, sukuriant nacionalinius Pasaulio atminties komitetus ir registrus.

\*\*\*

Generalinė konferencija rekomenduoja, kad valstybės narės laikytųsi išdėstytų nuostatų dėl dokumentinio paveldo išsaugojimo ir prieigos, taikydamos visas įstatymines ar politikos priemones arba prireikus imtųsi kitokių žingsnių, atitinkančių kiekvienos valstybės konstitucinę praktiką, kad kiekviena savo teritorijoje įgyvendintų šioje Rekomendacijoje nustatytus principus, priemones ir normas.

Generalinė konferencija rekomenduoja, kad valstybės narės supažindintų su šia Rekomendacija atitinkamas kompetentingas institucijas ir organizacijas.



Generalinė konferencija rekomenduoja, kad valstybės narės atsiskaitytų jai, tuo laiku ir būdu, kurį ji nustatys, apie veiksmus, kurių jos ėmėsi šiai Rekomendacijai įgyvendinti.

## **PRIEDAS**

Tarptautiniai dokumentai, apimantys dokumentinio paveldo elementų apsaugą:

### **I. UNESCO konvencijos ir rekomendacijos**

Kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu konvencija (1954);

Nelegalaus kultūros vertybių įvežimo, išvežimo, nuosavybės teisės perdavimo uždraudimo priemonių konvencija (1970);

Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencija (1972);

Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencija (2003);

Konvencija dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo (2005);

Rekomendacija dėl judesį perteikiančių vaizdų apsaugos ir išsaugojimo (1980);

Rekomendacija dėl daugiakalbystės skatinimo ir naudojimo bei visuotinės prieigos prie kibernetinės erdvės (2003);

Skaitmeninio paveldo apsaugos chartija (2003).

### **II. Deklaracijos ir kiti dokumentai**

Visuotinė archyvų deklaracija (2010), priimta Tarptautinės archyvų tarybos (ICA) ir patvirtinta 36-tosios UNESCO Generalinės konferencijos sesijos (2011);

Varšuvos deklaracija „Kultūra – Atmintis – Tapatybės“ (2011);

Maskvos deklaracija dėl skaitmeninės informacijos saugojimo (2011), priimta tarptautinės konferencijos „Skaitmeninės informacijos saugojimas informacinėje visuomenėje“, kurią surengė UNESCO programa „Informacija visiems“ (IFAP);

UNESCO/UBC Vankuverio deklaracija „Pasaulio atmintis skaitmeniniame amžiuje: skaitmeninimas ir saugojimas“ (2012);

Tarptautinė bibliotekų asociacijų ir institucijų federacija (IFLA), Pareiškimas dėl bibliotekų ir intelektualinės laisvės (1999).

### **III. Tarptautinės sutartys**

Berno konvencija dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos (paskutinė pataisyta redakcija 1979);

Visuotinė autorių teisių konvencija (1952);

Tarptautinė Romos konvencija dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančių organizacijų apsaugos (1961).